

Slopad återkommande teknisk kontroll av kassaregister

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag (prop. 2008/09:133) om att slopa kravet på att kassaregister ska genomgå återkommande teknisk kontroll enligt lagen (2007:592) om kassaregister och att det i lagen görs vissa följändringar som slopandet av bestämmelsen påkallar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	7
Slopat krav på återkommande teknisk kontroll	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Slopat krav på återkommande teknisk kontroll

Riksdagen antar regeringens förslag till

lag om ändring i lagen (2007:592) om kassaregister m.m.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:133.

Stockholm den 14 april 2009

På skatteutskottets vägnar

Lennart Hedquist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Hedquist (m), Lars Johansson (s), Annicka Engblom (m), Laila Bjurling (s), Ulf Berg (m), Raimo Pärssinen (s), Gunnar Andrén (fp), Christin Hagberg (s), Lena Asplund (m), Lennart Sacrédeus (kd), Fredrik Schulte (m), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Åke Sandström (c), Helena Leander (mp), Hans Olsson (s) och Karin Nilsson (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet regeringens proposition 2008/09:133 Slopad återkommande teknisk kontroll av kassaregister. Regeringens förslag till riksdagsbeslut redovisas i bilaga 1. Förslaget till lagtext återges i bilaga 2. Någon motion har inte väckts i ärendet.

Bakgrund

I februari 2004 tillkallade den dåvarande regeringen en särskild utredare med uppdrag att utreda möjligheten att införa krav på att näringsidkare som säljer varor och tjänster till allmänheten mot kontant betalning (de s.k. kontantbranscherna) ska hålla ett tekniskt system som möjliggör en tillförlitlig efterhandskontroll av omsättningen. I uppdraget ingick också att utreda hur skattebrottsenheternas verksamhet kan effektiviseras. Utredningen, som antog namnet 2004 års skattekontrollutredning, överlämnade i maj 2005 betänkandet Krav på kassaregister – Effektivare utredning av ekobrott (SOU 2005:35). I februari 2006 beslutade regeringen att inhämta Lagrådets yttrande över bl.a. förslaget till lag om kassaregister m.m. och ett förslag till lag om särskild skattekontroll i vissa branscher. Lagrådet lämnade sitt yttrande den 7 mars 2006.

I juni 2006 antog riksdagen förslaget till ny lag om särskild skattekontroll i vissa branscher (prop. 2005/06:169, bet. 2005/06:SkU29). Därigenom infördes en skyldighet för näringsidkare inom restaurang- och frisörbranscherna att föra personalliggare.

Den 31 maj 2007 antog riksdagen den nuvarande regeringens förslag till lag om kassaregister m.m. (prop. 2006/07:105, bet. 2006/07:18). Den nya lagen innebär en skyldighet för näringsidkare som säljer varor och tjänster mot kontant betalning att fr.o.m. den 1 januari 2010 registrera försäljningen i ett certifierat kassaregister. Syftet är att skydda seriösa företagare mot illojal konkurrens från företagare som skaffar sig konkurrensfördelar genom att inte betala skatter och avgifter. Från lagens tillämpningsområde undantas torg- och marknadshandel, verksamheter som utgör taxitrafik samt distans- och hemförsäljning. Även verksamheter som består av varu- och spelautomater undantas. Detsamma gäller verksamheter där försäljningen mot kontant betalning är obetydlig.

All försäljning och annan löpande användning av ett kassaregister (t.ex. utskrifter av kvittokopior och lådöppningar) ska registreras i ett kassaregister utan krav på regelbunden överföring av information till Skatteverket eller annan utomstående. Registreringsskyldigheten kombineras dock med särskilda kontrollbefogenheter för Skatteverket. Ett av registret framställt

kvitto ska alltid tas fram och erbjudas kunden. Vidare ska kassaregistret på ett tillförlitligt sätt visa alla registreringar som har gjorts samt programmeringar och inställningar som utgör behandlingshistorik enligt bokföringslagen (1999:1078). De näringsidkare som omfattas av lagen ska till Skatteverket anmäla de kassaregister som finns i verksamheten och göra en ny anmälan vid förändrade förhållanden.

Kassaregistret ska vara certifierat av ett organ som är ackrediterat för uppgiften enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll. Vidare ska kassaregistren genomgå återkommande teknisk kontroll. Kontrollen ska göras regelbundet, och det är näringsidkaren som ansvarar för att denna kommer till stånd.

Skatteverket ska utöva tillsyn över att näringsidkaren har kassaregister och att de kassaregister som används är certifierade och fungerar i enlighet med föreskrivna krav. Skatteverket har rätt till tillträde till verksamhetslokaler i den omfattning som är nödvändig för tillsynen. Skatteverkets tillsyn ska inte vara avgiftsfinansierad. Näringsidkare är skyldig att lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som är nödvändiga för tillsynen. Skatteverket kan även förelägga en näringsidkare att fullgöra denna skyldighet.

I syfte att kontrollera kassaregisterregleringen får Skatteverket göra kundräkning, kvittokontroll, kontrollköp och kassainventering utan att näringsidkaren underrättas i förväg. På begäran ska Skatteverket tillhandahållas kontrollremsa, uppgifter från journalminne eller tömningskvitto från kassaregistret. Skatteverket får också förelägga näringsidkaren att fullgöra denna skyldighet. Om uppgifterna på kontrollremsan eller i journalminnet inte utgör räkenskapsinformation, ska dessa uppgifter bevaras i två månader från utgången av den kalendermånad då registreringen gjordes i kassaregistret.

Tillsyns- och kontrollåtgärderna ska vidtas så att de inte vållar näringsidkaren större kostnader eller olägenheter än nödvändigt.

Skatteverket får möjlighet att ta ut en kontrollavgift av näringsidkare som inte har något kassaregister eller använder register som inte uppfyller föreskrivna krav. En kontrollavgift får även tas ut om näringsidkaren inte anmält kassaregistret till Skatteverket inom föreskriven tid, inte har uppfyllt kraven på återkommande teknisk kontroll eller registrerings- och kvittokravet. Vidare får Skatteverket ta ut en avgift om näringsidkaren inte har bevarat uppgifterna på kontrollremsan eller i journalminnet på det sätt som föreskrivs i den nya lagen. Avgiften uppgår till 10 000 kr och tillfaller staten.

Ett föreläggande enligt lagen får förenas med vite om det finns anledning att anta att det annars inte följs. I sådant fall får kontrollavgift inte tas ut för samma överträdelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på kassaregister, teknisk kontroll och användning av kassaregister samt undantag från skyldigheter enligt lagen.

Lagen trädde delvis i kraft den 1 januari 2008, främst såvitt gäller definitioner och bemyndiganden för Skatteverket att utforma närmare föreskrifter om krav på kassaregister m.m. Övriga bestämmelser som bl.a. reglerar näringsidkarens skyldigheter, certifiering och teknisk kontroll, Skatteverkets tillsyn och kontroll samt verkets möjligheter att ta ut kontrollavgift träder i kraft den 1 januari 2010.

Skatteverket har i en skrivelse till regeringen begärt att det i lagen föreskrivna kraven på återkommande teknisk kontroll av kassaregister ska upphävas. Skatteverkets begäran har remissbehandlats. Lagrådet har inte hört.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att kravet på återkommande teknisk kontroll av kassaregister enligt lagen (2007:592) om kassaregister m.m. slopas. Skälet till detta är att Skatteverket har valt en teknisk lösning vid utarbetandet av sina föreskrifter om kassaregister, som medför att endast Skatteverket kan utföra meningsfulla återkommande kontroller av kassaregisterutrustningen. Återkommande teknisk kontroll bedöms därmed sakna värde för skattekontrollen och är således onödig. Förslaget innebär både ekonomiska och administrativa lättnader för näringsidkarna. Ändringen och därmed sammanhängande följdändringar föreslås träda i kraft vid dessa bestämmelsers ursprungliga ikraftträdandedatum, den 1 januari 2010.

Utskottets överväganden

Slopat krav på återkommande teknisk kontroll

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag.

Återkommande teknisk kontroll

I 13 § lagen om kassaregister m.m. uppställs krav på att kassaregister ska genomgå återkommande teknisk kontroll utförd av ett organ som är ackrediterat för uppgiften. Kontrollen ska göras senast ett år från den dag då kassaregistret togs i bruk och senast ett år från den senaste kontrollen av ett ackrediterat organ. En teknisk kontroll ska också göras om den föreskrivna plomberingen bryts eller om Skatteverket vid kontroll har konstaterat brister i kassaregistrets funktion. Ett protokoll från den tekniska kontrollen ska finnas tillgängligt i verksamhetslokalen. Skyldigheten att regelbundet låta kontrollera kassaregistret åligger näringsidkaren. Som nämnts ovan har bestämmelsen ännu inte trätt i kraft.

Regeringen valde att inte införa ett krav på teknisk kontroll vid ägarbyte, men uttryckte att det bör ligga i köparens intresse att låta göra en sådan (prop. 2006/2007:105 s. 49 f.). Utskottet, som delade regeringens bedömning, anförde bl.a. att eftersom kravet på återkommande teknisk kontroll är minimikrav är det inget som hindrar att säljaren eller köparen av ett begagnat kassaregister begär att en sådan kontroll sker. Utskottet var inte berett att föreslå ett uttryckligt krav på förnyad teknisk kontroll vid varje ägarbyte, men underströk vikten av att näringsidkarna informeras om sina skyldigheter enligt lagen och att ansvaret för att kassaregistret uppfyller föreskrivna krav vid ett köp övergår på köparen (bet. 2006/07: SkU18 s. 11.).

Propositionen

Regeringen föreslår att bestämmelsen om att kassaregister ska genomgå återkommande teknisk kontroll slopas, och att vissa följändringar görs i lagen som sloandet av bestämmelsen påkallar. Som skäl åberopas att Skatteverket vid utarbetandet av sina föreskrifter valt en teknisk lösning med en certifierad kontrollenhet ansluten till kassaregistret (SKVFS 2009:1, 2009:2 och 2009:03). En sådan kontrollenhet ska alltid ingå som en del i systemet. Kontrollenheten ska lagra information om försäljningarna och generera en unik kontrollkod för varje kassakvitto. De lagrade uppgifterna i kontrollenheten är endast åtkomliga och läsbara för Skatteverket. Systemet gör det möjligt för Skatteverket att stämma av lagrade uppgifter i

kontrollenheten mot registrerade uppgifter i kassaregistret samt mot de uppgifter som bokförs i räkenskaperna. Den föreslagna regleringen med en kontrollenhet ger enligt den analys som Skatteverket har gjort en mycket hög säkerhet och upptäcktsrisk när det gäller försök att manipulera registret.

Regeringen anser att Skatteverkets utvärdering av den valda tekniska lösningen visar att bestämmelsen om återkommande kontroll inte kommer att ha något värde för skattekontrollen. Det är endast Skatteverket som kan göra en meningsfull kontroll av kassaregistrets relevanta delar. Enligt regeringens mening har därmed det ursprungliga syftet med bestämmelsen fallit bort. Den fördel som en teknisk kontroll vid ägarbyte skulle kunna medföra föranleder enligt regeringens mening inte någon annan bedömning.

Förslaget beräknas bespara företagen en årlig kostnad om ca 1 000 kronor per kassaregister. Skatteverket uppskattar att ca 200 000 företag med totalt ca 500 000–600 000 kassaregister berörs av kravet på återkommande teknisk kontroll.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag att slopa kravet på återkommande teknisk kontroll av kassaregister. Det är inte fråga om någon uppluckring av regelverket utan om ett borttagande av en bestämmelse som bedöms sakna värde för skattekontrollen till följd av den tekniska utveckling som ägt rum sedan bestämmelsen infördes. Utskottet noterar att remissinstanserna ställt sig positiva till förslaget som också har den fördelen att företagens kostnader och administrativa börda minskar. Övriga bestämmelser som tar sikte på efterlevnad av regelverket, nämligen bestämmelserna om certifiering av kassaregister, tillsyn och särskilda kontrollåtgärder, kvarstår.

Såvitt utskottet kan bedöma synes det inte heller finnas behov av någon obligatorisk förnyad teknisk kontroll vid ägarbyte. Vid avyttring eller skrotning av ett kassaregister måste dess kontrollenhet, enligt Skatteverkets föreskrifter, bevaras i minst tolv månader. Därutöver följer av lag en anmälningsskyldighet till Skatteverket för både köparen och säljaren av ett begagnat kassaregister.

Det sagda innebär att utskottet tillstyrker propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:133 Slopad återkommande teknisk kontroll av kassaregister:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:592) om kassaregister m.m.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2007:592) om kassaregister m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2007:592) om kassaregister m.m.

dels att 13 § ska utgå,

dels att 14, 24 och 25 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Certifiering och återkommande teknisk kontroll får utföras även av organ från ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) enligt bestämmelser som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Enligt bestämmelser som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får certifiering utföras även av organ från ett annat land med vilket Europeiska gemenskapen träffat avtal om ömsesidigt erkännande.

Certifiering får utföras även av organ från ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) enligt bestämmelser som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

24 §

Skatteverket får ta ut en kontrollavgift av näringsidkare som omfattas av skyldigheter enligt denna lag om näringsidkaren

1. inte har ett kassaregister,
 2. använder kassaregister som inte uppfyller föreskrivna krav i 10 eller 12 § eller i föreskrifter meddelade med stöd av denna lag,
 3. inte anmält kassaregistret i enlighet med 11 §,
 4. inte uppfyllt kraven på återkommande teknisk kontroll i 13 §,
 5. inte uppfyllt kravet i 23 §
- andra stycket att bevara uppgifter, eller
6. inte uppfyllt kravet på registrering eller kvitto i 9 §.

4. inte uppfyllt kravet i 23 §
- andra stycket att bevara uppgifter, eller

5. inte uppfyllt kravet på registrering eller kvitto i 9 §.

Kontrollavgiften är 10 000 kronor och tillfaller staten.

25 §

Om kontrollavgift har tagits ut enligt 24 § första stycket 1–4 och Skatteverket därefter förelagt näringsidkaren att göra rättelse inom viss tid, får Skatteverket ta ut en ny avgift med 20 000 kronor om föreläggandet inte följs.

Om kontrollavgift har tagits ut enligt 24 § första stycket 1–3 och Skatteverket därefter förelagt näringsidkaren att göra rättelse inom viss tid, får Skatteverket ta ut en ny avgift med 20 000 kronor om föreläggandet inte följs.